

Какво е медийна грамотност?

Новини | Общество | на 14.12.2021 06:00 | от Константина Василева-Славейкова

Защо говорим за това?

Медийната грамотност е едно от най-важните умения за децата и възрастните в днешни дни.

Можем да намерим информация за всичко онлайн. Това дава много възможности, но и крие много капани. Залива ни море от всякаква информация. Нужна ни е медийна грамотност, за да се научим да плуваме.

Грамотността през 21. век

Според изследователите в Оксфордския университет преди 200 години едва един на десет души е можел да чете и пише. Днес мнозинството от хората по света са грамотни. Под "грамотност" вече разбираме не само уменията за писане и спазване на езикови правила. Важно е как пишеш и какво пишеш. Още по-важно е как четеш и какво четеш. Най-важно е как използваш всичко това, за да развиваш умения.

Особено актуални са уменията ориентирани в новите технологии (цифрова/дигитална грамотност) и медийното съдържание (медийна грамотност). В „Книговище“ и „Вижте“ работиш именно върху тези умения. Учиш се да разбираш информацията в дълбочина. Отговаряш на въпроси не само за запомняне, но и за мислене и разбиране. Медийната грамотност е още една стъпка нагоре. Помага да разбереш защо има различни видове информация в медиите. И да отсееш коя информация е качествена и защо.

Работа с източници

Още като стартирахме, ти разказахме за [фалшивите новини](#). В интернет може да се намери абсолютно всичко. От курсове на най-добрите университети в света до фалшиви клипчета на извънземни. Много е важно да се научиш да разпознаваш кога информацията е [проверена](#) и подкрепена със знания и данни.

В реалния живот е лесно. Има твърдения, които знаем, че са твърде невероятни ("Класната е шпионин от Мадагаскар!"). Има хора, за които знаем, че често лъжат или "украсяват" историите си. Ако Лъжльо ти каже, че най-добрата ти приятелка ти е откраднала телефона, в нея ли ще се устымниш, или в него? Онлайн е много по-трудно. Трябва да направиш проверка, за да разбереш кой казва истината.

Ето някои съвети от нас:

- Винаги имай едно наум за информацията в социалните мрежи. Там всеки може да каже всичко и да се представи за някой друг.
- Ако четеш статия в Уикипедия, разгледай линковете най-отдолу. Там са източниците. Сравни дали в източника наистина се казва същото като в уикистатията.
- Има ли думички, които предизвикват силни (отрицателни) емоции като "Шок!", "Ужас!", "Няма да повярваш на очите си!"? Избягвай такива статии и такива медии.
- Има ли уличен език ("Авери на пазача му помогнали да се чупи с тигъра от зоопарка") и правописни грешки? Качествената информация спазва стандарти.
- Кой пише? Специалист ли е? Би ли искал зъболекар да оперира крачето на котката ти? От астронавт ли ще научиш повече за кацането на луната, или от фризьор?

Чети повече, отколкото пишеш

Всеки може да потърси в Гугъл. Важно е да проучиш, а не само да го повториш без проверка.

- Не се притеснявай, ако не знаеш. По-лошо е да се преструваш, че знаеш.
- Преди да коментираш или споделиш, прекарай време в четене. Помисли. Защо едните твърдят едно, а другите - друго? Говори с учител или възрастен и сравни какво ти казват с прочетеното.
- Учиш ли друг език? Пробвай да намериш информация на него!
- Търси слабите места на аргументите (кои неща са неверни), а не на човека отсреща.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
[/book/1761-kakvo-e-mediyna-gramotnost](#)

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

